

Руденко Артем Олександрович
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування

науковий керівник:

Мороз Віта Петрівна
доцент кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, доцент

ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО ВІДНОСНО ДІТЕЙ: ПРОФІЛАКТИКА ТА ПРОТИДІЯ

Існування насильства датується з моменту появи перших цивілізацій, створення людини та початку її існування у соціумі в цілому. Домашнє насильство не виключення, адже з появою інституту сім'ї конфлікти почали розпочинатись й на побутовому рівні. Сучасну, цивілізовану та правову державу Україну домашнє насильство не обійшло стороною. За даними Національної соціальної сервісної служби України за 2020 рік було зафіксовано 211 тисяч 362 звернень щодо вчинення домашнього насильства, це 580 звернень щодоби, 24 звернення щогодини, тобто кожні дві з половиною хвилини органи Національної поліції фіксують факти вчинення домашнього насильства. Це лише офіціальна статистика, що не відображає повноцінну картину, адже більшість сімей й досі вважає домашнє насильство виключно проблемою, яка не повинна виходити за межі сім'ї. Ця статистика й характеризує суспільну небезпеку, що виражається фактично у руйнуванні традиційної української сім'ї.

Найбільш вразливою до домашнього насильства категорією осіб є діти, які фактично нічим, окрім задекларованих в законодавстві положень – не захищені. Важливо розуміти, що у профільному Законі України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» дитиною постраждалою від домашнього насильства визначено не лише дитя, стосовно якого було здійснено безпосередній вплив, що характеризується насильством, але й дитина, яка стала свідком чи очевидцем домашнього насильства. У разі, якщо постраждалою особою є дитина, будь-які дії, що вчиняються щодо неї, базуються на принципах, визначених Конвенцією ООН про права дитини, Конвенцією Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства, Європейською конвенцією про здійснення прав дітей та законодавчими актами України у сфері захисту прав дитини [1]. Національна поліція України – основний суб'єкт, на який покладено функції з протидії та запобігання домашньому насильству, в тому

числі й стосовно дітей. У випадку вчинення домашнього насильства по відношенню до дитини до розгляду справи залучаються працівники підрозділів ювенальної превенції, компетенцією яких є захист прав і свобод дітей, протидії злочинності серед неповнолітніх тощо. Не дивлячись на існування уповноваженого підрозділу поліції – ювенальної превенції, працівник Національної поліції України забезпечують цілодобове реагування та фіксацію, прийняття інформації стосовно дітей, яким може загрожувати або загрожує небезпека, в тому числі від домашнього насильства. Аби ефективно протидіяти домашньому насиллю над дітьми, варто виявити першопричини, мету та умови вчинення подібного діяння, але вони різняться залежно від виду насильства, отже, вивчення цієї проблематики не є уніфікованим і сталим, потребує детального вивчення психології кривдника та кримінологічних аспектів вчинення подібних правопорушень.

Погіршення ситуації з домашнім насильством зумовлено й останніми подіями у світі, пандемія коронавірусної інфекції значно погіршила обстановку й статистику, кількість зафіксованих фактів вчинення домашнього насильства зросла у рази. Вияв зросту вчинення домашнього насильства стосовно дитини характерне через велику кількість спільно проведеного часу в обмеженому просторі під час самоізоляції (квартира, будинок). Дистанційне навчання – проблема не лише закладів освіти й здобувачів середньої освіти, але й актуальна проблема для батьків, які тепер вимушені брати безпосередню участь у освітньому процесі, виконуючі не лише домашнє завдання, але й переважну більшість так званих «класних робіт», спільно з дитиною. Непорозуміння, незасвоєння дитиною навчального матеріалу, нездатність розуміти матеріал дитині – наслідком всього цього стає знервованість, що невдовзі переростає у домашнє насильство, як фізичне (ляпаси, стусани) так і психологічне (образливі слова, емоціональне знущання, пригнічення дитини), а у деяких випадках й економічне (позбавлення кишенькових коштів, нового одягу, їжі).

Ефективна протидія домашньому насильству стосовно дітей є неможливою без спільних, організованих, комплексних дій, що координуються і в яких зацікавлені соціальні служби, навчальні заклади, установи охорони здоров'я та органи Національної поліції України. Протидія домашньому насиллю відносно дітей – це значний крок у превенції вчинення адміністративних та кримінальних правопорушень як дітьми, так і повнолітніми громадянами, якими вони невдовзі стануть, адже психологічні травми, образи й комплекси нерідко виливаються у вчинення протиправних діянь, метою яких є самоствердження чи помста кривдникам та причетним до цього особам. Діти – це майбутнє нації, тому вони повинні перебувати під особливою увагою та захистом держави, адже дитина, яка виросла в щасливому та безпечному соціумі, що був створений державою – це найкраща інвестиція у майбутнє нашої країни, як правової, соціальної та демократичної держави, що має право на гідне європейське майбутнє.

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 7 грудня 2017 року. Відомості Верховної Ради України/ 2018, № 5, ст.35.. (дата звернення 30.10.2021). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>.

Рудницька Каріна Геннадіївна
курсантка факультету фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань

науковий керівник:

Миронюк Роман Вікторович
професор кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

КЛЮЧОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОПИТУВАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ, КОТРИ ЗНАХОДЯТЬСЯ У КОНФЛІКТІ ІЗ ЗАКОНОМ

Актуальність теми опитування неповнолітніх полягає у правильному та всебічному огляді проблеми. Це пов'язано із особливим суб'єктом самого опитування, необхідність у знаннях психології та фазах спілкування з нетиповим опитуваним, що може призвести до порушення принципів адміністративного права.

Однією з основоположних засад є законність, забезпечення якої визначено у частині 2 статті 7 Кодексу про адміністративні правопорушення, – «Провадження в справах про адміністративні правопорушення здійснюється на основі суворого додержання законності» [1]. За відсутності належних умінь працівник правоохоронних органів отримає від опитуваного невірну інформацію, або ж останній її приховає, що порушить одну засаду, а далі за принципом доміно порушить низку інших, що призведе до закриття провадження.

Для недопущення ухилення від правосуддя, отримання правдивих та потрібних свідчень від осіб, котрі не досягли повноліття, проте вже стали свідками або ж учасниками адміністративних правопорушень, необхідно забезпечити теоретичні та практичні навички працівників поліції зі знання алгоритмів та психологічних особливостей дітей різної вікової категорії.

Одним із можливих вирішень цього питання є забезпечення поліцейським професійної підготовки, а саме – психологічної підготовки самого офіцера, а в подальшому – надання теоретичного базису, що буде